

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Ettevõtja teadus- ja arendustöötaja toetus“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Eesti on üks väheseid Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) ja Euroopa Liidu riike, kes maksupoliitika¹ kaudu ei toeta teadus- ja arendustegevust (edaspidi *TA*). *TA* maksustiimulite eesmärk on muuta erasektori jaoks *TA*-tegevuste läbiviimine ja *TA*-sse investeerimine soodsamaks. Rakendades maksustiimulit konkreetsele tegevusele, näiteks teadus- ja arendustöötajatele (edaspidi *TA-töötajad*), on võimalik soodustada kõrge lisandväärtusega töökohtade loomist ja hoidmist ning välistalentide ligimeelitamist.

„Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035“² (edaspidi *TAIE*) on seadnud eesmärgiks suurendada erasektori *TA* investeeringute osakaalu kahe protsendini sisemajanduse koguproduktist (edaspidi *SKP*), 2021. aastal oli see ligi üks protsent. Samuti on *TAIE* eesmärgiks suurendada erasektoris teadlaste ja inseneride arvu 4,53-ni 1000 elaniku kohta (2021. a oli see 1,8). *TAIE* eesmärkide saavutamiseks on ühe tegevusena esile toodud innovatsiooni toetava õiguskeskkonna ja maksusüsteemi kujundamine. Maksusoodustuse kehtestamine on teistes riikides märgatavalt suurendanud erasektori investeeringuid *TA*-sse ja parandanud riiklikku statistikat³.

2023. a avalikustatud OSKA „Ettevõtlussektori uurimis- ja arendustöötajate tööjõu- ja oskuste vajadus“ raport⁴ osutab, et „Eesti rikkuse allikas on kõrgema lisandväärtusega uuenduslikud ettevõtted, kus toimub innovatsiooniprotsesse tundvate uurimis- ja arendustöötajate käe läbi pidev toodete-teenuste lisandväärtuse kasvatamine ning uute, maailma muutvate toodete-teenuste sünd.“ Samas raportis toodud andmed näitavad selgelt, et Eesti erasektoris on puudu sügavate erialaste ning interdistsiplinaarsete teadmiste ja oskustega intellektuaalselt võimekaid spetsialiste st *TA-töötajad*. Samas tuuakse välja, et Eesti ettevõtetel ei ole üldjuhul võimekust palgata eraldi *TA-töötajaid*. Raporti üks soovitus oli vastavalt Eesti Töandjate Keskkliidu ettepanekule⁵ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil koostöös Rahandusministeeriumiga välja töötada ettevõtete *TA*-kuludele põhinev finantsstiimul, mis aitaks vähendada *TA-töötajate* palkamise kulusid. Sarnane ettepanek tehti ka Arenguseire Keskuse raportis „Rohepöörde trendid ja stsenaariumid Eestis“⁶, kus leiti, et Eesti suurimad võimalused peituvad rohetehnoloogiate arendamisel, mis aga nõuab suuremat erasektori *TA*-tegevuste riigipoolset toetust sh *TA* maksustiimuli rakendamist.

Rahandusministeeriumi 2021. aastal tehtud „Erasektori teadus- ja arendustegevuse soodustamise analüüsis“ leiti, et erasektori toetamisel on oluline kombineerida otsetoetusi ja

¹ Erasektori teadus- ja arendustegevuse soodustamise analüüs <https://www.fin.ee/media/4656/download>

² <https://taie.ee/taie-arengukava-tutvustus>

³ <https://www.oecd.org/sti/rd-tax-stats-database.pdf>

⁴ <https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2023/05/OSKA-uurimis-ja-arendustootajate-uuring-02.05.2023.pdf>

⁵ <https://employers.ee/2-heaolu-kasvu-toob-majanduse-tootlikkuse-ja-lisandvaartuse-kasvatamine/>

⁶ https://arenguseire.ee/wp-content/uploads/2023/06/2023_rohepoorde-trendid-ja-stsenaariumid-eestis_raport-4.pdf

maksusoodustusi, kuna erinevate lähenemiste koos kasutamine annab parima tulemuse. Maksusoodustuse eelis on see, et see on turupõhisem ja automaatsem, annab ettevõtjatele pikaajalise kindluse, et nende teadus- ja arendusprojekte toetatakse. Analüüsi tulemusel **soovitati Eestis kasutusele võtta TA maksukrediit**⁷, mille korral makstakse ettevõtjatele, kes on teinud TA, nende makstud maksud tagasi. Kuna Eesti maksusüsteemi uue kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine nõuab aega, raha ja eri valdkonna ekspertide ajatundmust, kasutatakse TA toetusmeedet, et katsetada uut kontseptsiooni ja teada saada selle mõju, hindamaks maksusüsteemi võimaliku muutmise otstarbekust.

Maksusoodustused			
Maksuvabastus	Maksuerand	Mahaarvamine	Maksukrediit
maksuvaba tulu	tulumaksusoodustus teatud mittetulundusühingutele, sihtasutustele ja usulistele ühendustele	eluasemelaenu intressid või koolituskulud üksikisiku tulust	Lahutatakse lõplikult maksukohustusest pärast selle arvutamist.
Eestis rakendatud			Eestis ei ole rakendatud

Ettevõtja teadus- ja arendustöötaja toetust (edaspidi toetus) on kavandatud anda Eesti äriregistrisse kantud äriühingutele, kus töötab vähemalt üks TA-töötaja ning kes raporteerib TA-kulusid. Toetuse arvestamise aluseks võetakse TA-töötajate töötasult ettevõtja deklareeritud tulumaks.

Kuna toetus sarnaneb sisult TA-töötaja maksukrediidile, on võimalik hinnata, kas TA maksukrediidi kasutuselevõtt on põhjendatud. Piloot kestab kuni kolm aastat ja selle tulemuste alusel saab otsustada, kas rakendada üldist TA maksusoodustust ning muuta vastavalt ka maksusüsteemi. Piloodi tulemuslikkuse hindamiseks kasutatakse Statistikaameti kogutavate TA kulude mahu ja erasektoris töötavate TA-töötajate arvu (statistikatöö kood 21701 „Teadus- ja arendustegevus“) võrdlust toetuse andmise aastatel sellele eelnenud aastatega. Täiendavalt küsitakse toetuse saajatelt infot ettevõttes tehtava TA kohta järelaruandluse kaudu.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna arenduse ja innovatsiooni nõunik Mikk Vahtrus (e-post: mikk.vahtrus@mkm.ee, telefon: 625 6389) ja Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (edaspidi EIS) toetuste osakonnajuht Monica Hankov (e-post: monica.hankov@eas.ee, telefon: 627 9786). Eelnõu juriidilise ekspertiisi teostasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Gerly Lootus (e-post: gerly.lootus@mkm.ee, telefon 639 7652) ning EIS-i jurist Kadri Kuus (e-post: kadri.kuus@eas.ee, telefon: 627 9519). Eelnõu ja seletuskirja keeleteimetas Justiitsministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Airi Kapanen (airi.kapanen@just.ee, 620 8265).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ alusel.

⁷ Maksukrediidid on maksuvabastused ja muudavad toetusesaaja maksukohustuse väiksemaks.

Eelnõu koosneb neljast peatükist ja 16 paragrahvist. Peatükid jagunevad teemade kaupa järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetatav tegevus ja toetuse suurus;
- 3) toetuse taotlemine ja taotluste menetlemine;
- 4) toetuse maksmine, aruandlus ning toetuse saaja ja EIS-i õigused ja kohustused.

1. peatükk.

Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis sätestatakse määruse kohaldamisala, toetuse andmise eesmärk ja oodatavad tulemused ning määruses kasutatavad terminid. Samuti määratakse toetuse elluviija ja rakendaja ning vaide menetlemise kord.

Eelnõu § 1 sätestab määruse reguleerimisala.

Lõike 2 kohaselt on määruse alusel antav toetus vähese tähtsusega abi ning toetuse andmisel kohaldatakse Euroopa Komisjoni määruses (EL) nr 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2831, 15.12.2023, lk 1–12)⁸ (edaspidi *VTA määrus*) ja konkurentsiseaduses §-s 33 sätestatud.

Lõike 3 kohaselt ei anta toetust VTA määruse artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel. Eelnõus reguleerimata küsimustes kohaldatakse haldusmenetluse seadust. Toetuse kui vähese tähtsusega abi andmisele rakendatakse Euroopa Liidu asjakohaseid õigusakte.

Lõike 4 kohaselt esitatakse määruse alusel toetuse taotlemise, määramise ja kasutamise seotud teave ja dokumendid perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse⁹ (ÜSS2021_2027) § 21 lõikes 3 nimetatud e-toetuse keskkonna kaudu. Kui e-toetuse keskkonnas ei ole vastava dokumendiliigi esitamist ette nähtud, esitatakse digitaallkirjaga dokument elektrooniliselt. Sellisteks dokumentideks on näiteks vaidemenetlusega seotud dokumendid, mida EIS esitab vaide esitajale.

Eelnõu § 2 määrab toetuse andmise eesmärgi.

Toetuse eesmärk on aidata kaasa erasektori teadus- ja arendustegevuse mahu kasvule. Toetus annab ettevõtjatele võimaluse üldiselt kõrgelt tasustatud TA-töötajaid ettevõttes hoida ja annab lisavõimalusi luua TA-töötajatele uusi töökohti luua. Seega on oodata, et toetuse tulemusel kasvab erasektoris töötavate TA-töötajate arv. Kuna TA-töötaja töö sisu on teha TA-d ning sellega kaasneb TA otsene kulu, suureneb Eesti ettevõtjate TA-sse tehtavate investeeringute osakaal SKP-st.

Toetus on seotud Vabariigi Valitsuse 15. juuli 2021. a istungil heaks kiidetud „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukavaga 2021–2035“ ja hoogustab selle eesmärkide saavutamist, panustades indikaatorisse „erasektori TA kulutuste tase SKP-st“.

---

⁸ Komisjoni [määrus \(EL\) nr 2023/2831](#), 13. detsember 2023, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (EMPs kohaldatav tekst)

⁹ [RT I, 11.03.2022, 1](#)

Toetusega edendatakse TAIE tegevust „1.11. kujundatakse innovatsiooni toetav regulatiivne ja maksusüsteem“.

Eelnõu § 3 esitab määruses kasutatavad terminid ja esitab nende definitsioonid.

Teadus- ja arendustegevuse terminite defineerimisel on lähtutud teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse¹⁰ terminitest, mis omakorda tuginevad OECD Frascati käsiraamatus esitatud definitsioonidele¹¹.

Teadus- ja arendustegevus on uudne, loominguline, ettemääramatu tulemusega, süstemaatiline ning ülekantav ja korratav uurimis- ja arendustöö, mille eesmärk on saada uusi teadmisi ja leida teadmistele uusi rakendusalasid ning mis jaguneb alusuuringuteks, rakendusuuringuteks ja eksperimentaalarenduseks. Seega, kõik viis loetletud tingimust peavad teadus- ja arendustegevuse korral olema põhimõtteliselt alati täidetud, olgu tegemist pideva või aeg-ajalt tehtava tegevusega.

Teadus- ja arendustöötaja on teadlane, insener ja tehnik.

Teadlane ja insener on teaduskraadi või kõrgharidusega isik, kes elukutselisena tegeleb alus- ja rakendusuuringutega või teeb katse- ja arendustöid uute teadmiste, toodete, protsesside, meetodite ja süsteemide loomiseks.

Tehnik on teadus- ja arendustöoga seotud isik, kellel on kutsetunnistus valdkonnas, milles ta töötab teadlase või inseneri juhtimisel.

Termini *teadus- ja arendustöötaja* mõistesisu kindlaksmääramisel on lähtutud OECD Frascati käsiraamatu kirjeldusest, mida kasutab ka Statistikaamet teadus- ja arendustegevuse küsimustikus¹². Erinevalt Frascati käsiraamatu ja Statistikaameti käsitlusest ei käsitata eelnõus teadus- ja arendustöötajana abipersonali. Kuna toetuse eesmärk on ennekõike kasvatada otseselt teadus- ja arendustöoga seotud töötajate arvu ja suurendada erasektori tehtavaid kulusid teadus- ja arendustöösse, on toetusel kõige suurem mõju, kui toetada erasektoris töötavate teadlaste, inseneride ja tehnikute tegevust.

Toetatav periood on EIS-i veebilehel avaldatud ajavahemik, mille vältel TA-töötaja kohta Maksu ja Tolliametile deklareeritud töötasult arvatud tulumaksult saab taotleda osalist toetust. Näiteks juhul, kui taotlusvoor toimub kaks korda aastas, kestavad toetatavad perioodid jaanuarist juunini ja juulist detsembrini. Taotlusvooruna arvestatakse voo avamisele eelnenud toetatavat perioodi.

Eelnõu § 4 sätestab, et toetuse taotluseid menetleb, taotluse rahuldamise, rahuldamata jätmise ja tagasinõudmise otsuseid ning toetuse makseid ja järelevalvet teeb EIS.

Eelnõu § 5 määrab vaide esitamise õiguse ja vaideorgani.

---

¹⁰ RT I, 19.03.2019, 92

¹¹ Frascati käsiraamat. <https://www.oecd.org/innovation/frascati-manual-2015-9789264239012-en.htm>

¹² Küsimustikuga kogutakse andmeid, et saada kord aastas teavet teadus- ja arendustöoga seotud personali ja raha kohta. Andmeid kasutatakse riigi teadus- ja arendustegevuse hindamisel, poliitikakujundamisel jts meetmete väljatöötamisel. Andmed on rahvusvaheliselt võrreldavad.

EIS-i otsuse või toimingu peale esitatakse enne halduskohtusse kaebuse esitamist vaie EIS-ile 30 päeva jooksul arvates päevast, millal isik vaidlustatavast otsusest või toimingust teada sai või oleks pidanud teada saada. EIS lahendab vaide haldusmenetluse seaduses¹³ sätestatud korras.

2. peatükk.

Toetatav tegevus ja toetuse suurus

Peatükk sätestab toetatavad tegevuse ja toetuse suuruse.

Eelnõu § 6 näeb ette toetatava tegevuse.

Määruse kohaselt toetatakse ettevõtja TA kulusid, mis on seotud TA-töötaja töötasuga.

Nimetatud tegevuse eesmärk on:

- 1) soodustada teadus- ja arendustöötajate hoidmist erasektoris ja nende värbamist erasektorisse;
- 2) suurendada erasektori tehtavaid investeeringuid TA-sse.

Eelnõu § 7 sätestab toetuse eseme ja toetuse suuruse. Ühe TA-töötaja kohta deklareeritud tulumaksust tagastatakse maksimaalselt 25 protsenti.

Lõike 1 kohaselt on toetuse suurus maksimaalselt 25 protsenti toetataval perioodil Maksu- ja Tolliametile deklareeritud töötasult arvatud tulumaksust. Kui TA-töötaja täidab lisaks teadus- ja arendustöö tegemisele ka muid ülesandeid, arvutatakse lõike 1 alusel toetust, olenevalt TA-ga seotud ülesannete osakaalust.

Lõigetes 3-4 sätestatakse vähese tähtsusega abi piirsummad, mida taotleja ei tohi olla ületanud.

Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised, kes on VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt omavahel seotud.

Ettevõtjad on omavahel seotud, kui:

- a) ettevõtte omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike häälteenamust;
- b) ettevõttel on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmeid;
- c) ettevõttel on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõttega sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale;
- d) ettevõtte, mis on teise ettevõtte aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele teiste aktsionäride või osanikega üksi sellise ettevõtte aktsionäride või osanike häälteenamust.

Üheks ettevõtjaks loetakse ka ettevõtteid, mis on punktides a–d kirjeldatud suhtes ühe või enama muu ettevõtte kaudu.

Ühtlasi arvestatakse vähese tähtsusega abi andmisel VTA määruses sätestatud kumuleerimisreegleid. VTA määruse kohaselt antud vähese tähtsusega abi võib kumuleerida komisjoni määruse (EL) nr 360/2012¹⁴ kohaselt antud vähese tähtsusega abiga kuni VTA määruses sätestatud ülemmäärani.

---

¹³ RT I, 13.03.2019, 55

¹⁴ Komisjoni määrus (EL) nr 360/2012, 25. aprill 2012, Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes EMPs kohaldatav tekst

3. peatükk. Toetuse taotlemine ja taotluste menetlemine

Eelnõu 3. peatükis määratakse, kuidas toimub toetuse taotlemine ja taotluste menetlemine ning esitatakse nõuded, millele taotleja ja taotlus peavad vastama.

Eelnõu § 8 sätestab nõuded taotlejale.

Toetust võib taotleda Eesti äriregistrisse kantud äriühing, kus töötab vähemalt üks TA-töötaja, kelle maksud on deklareeritud Maksu- ja Tolliametile. Äriühingul peab TA-töötajaga olema kehtiv tööleping.

Sihtrühm on valitud samamoodi, nagu on seda tehtud ettevõtjatele antavate teiste arendus- ja innovatsioonimeetmete korral. Lähtunud põhimõttest, et äriühing on kõige sobilikum ettevõtlusvorm, sealhulgas soosib ettevõtja arengut ja kasvu.

Taotleja peab vastama järgmistele tingimustele:

- 1) taotleja maksuvõlg koos intressiga ei tohi olla suurem kui 100 eurot või peab selle tasumine olema ajastatud ja maksed tähtaegselt tasutud;
- 2) on taotluse esitamise hetkeks täitnud nõuetekohaselt maksukorralduse seaduses sätestatud maksudeklaratsioonide ning raamatupidamise seaduses sätestatud majandusaasta aruande esitamise kohustuse;
- 3) taotlejal või taotleja seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku § 209, 209¹, 210, 260¹, 372, 373, 379 või 384 alusel määratud kehtivat karistust;
- 4) kui taotleja on varem saanud toetust, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peavad tagasimaksed olema tehtud;
- 5) taotleja või tema üle valitsevat mõju omava isiku suhtes ei tohi olla algatatud likvideerimis-, sundlõpetamis- või pankrotimenetlust ega välja kuulutatud pankrotti;
- 6) on taotluse esitamisele vähemalt kolmel vahetult eelnenud kuul deklareerinud Maksu- ja Tolliametile TA-töötajale tehtud väljamaksetelt sotsiaalmaksu ja tulumaksu;
- 7) on esitanud taotlemisele vahetult eelnenud aastal või on kohustatud esitama taotluse esitamise aastal Statistikaametile andmed TA kulude kohta;

Tööleping taotleja ja töötaja vahel on sõlmitud tähtajatult või kehtib vähemalt 12 kuud lepingu sõlmimisest. See punkt on oluline, kuna toetuse eesmärk on, et TA-töötaja töötab toetuse saaja juures püsivalt. Toetuse taotleja peab olema deklareerinud Maksu- ja Tolliametile TA-töötajale tehtud väljamaksetelt sotsiaalmaksu ja tulumaksu vähemalt kolmel kuul vahetult enne taotluse esitamist.

Eelnõu § 9 sätestab nõuded taotlusele.

Taotlus peab sisaldama taotleja ärinime ja registrikoodi ning projekti nimetust. Samuti esitatakse taotluses TA-töötajate andmed, nagu nimi ja isikukood, isikukoodi puudumisel sünniaasta, -kuu ja -päev; TA-töötaja ametinimetus ning TA-ga seotud töötaja osakaal toetataval perioodil. Lisaks peab taotlusele olema lisatud volikiriri, kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel.

Taotluses kinnitab taotleja, et taotluses esitatud andmed on õiged ja taotleja vastab esitatud nõuetele ning et on teavitanud enda TA-töötajaid andmete esitamisest EISile. Samuti kinnitab taotleja, et esitab taotluses esitatud TA-töötajate kulude andmed Statistikaametile.

Eelnõu § 10 sätestab toetuse taotlemise korra.

Toetust taotletakse voorupõhiselt, üldjuhul kaks korda aastas. EIS kehtestab enne taotlusvooru avamist taotluste rahastamise eelarve, vooru kestuse, toetatava perioodi kestuse, kooskõlastades need enne Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga. Taotluste vastuvõtmise alustamisest, taotlusvooru kestusest, eelarvest ja toetatavast perioodist annab EIS teada oma veebilehel.

Eelnõu § 11 reguleerib taotluste menetlemist.

Taotluse menetlemise tähtaeg on 35 tööpäeva pärast taotlusvooru lõppemist. Menetlemise tähtaja seadmisel on arvestatud, et taotluse esitab 300–500 ettevõtjat ja kõigi puhul kontrollitakse vähese tähtsusega abi jääki.

Taotluse läbivaatamise käigus kontrollib EIS taotleja ja taotluse vastavust määruses sätestatud nõuetele. Taotlust ei tunnistata nõutele vastavaks, kui esineb vähemalt üks §-s 11 nimetatud asjaolu.

Kui EIS avastab taotluse läbivaatamisel puudusi, teavitab ta neist taotlejat viivitamata ja annab puuduste kõrvaldamiseks tähtaja kuni kümme tööpäeva. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb puuduste kõrvaldamiseks antud aja võrra. Menetlemise käigus võib EIS nõuda taotlejalt selgitusi ja lisateavet taotluses esitatud andmete kohta ning taotluse täiendamist või muutmist. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb selgituste ja lisateabe esitamiseks antud aja võrra, kuid mitte rohkem kui kümme tööpäeva.

Eelnõu § 12 määrab taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise ja rahuldamata jätmise korra.

Nõuetekohase taotleja ja taotluse kohta teeb EIS taotluse rahuldamise otsuse. Taotluse rahuldamise otsusesse märgitakse vähemalt määruses sätestatud andmed.

Kui taotluse täielik rahuldamine ei ole võimalik taotluste rahastamiseks ette nähtud eelarvemahu tõttu ja taotleja nõustub taotluse osalise rahuldamisega, võib EIS taotluse rahuldada osaliselt. Kui taotleja ei nõustu taotluse osalise rahuldamisega, teeb EIS taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Kui toetuse rahastamise eelarvest ei piisa, et rahuldada kõik nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi, rahuldatakse taotlused osaliselt, jaotades eelarveraha proportsionaalselt sellega, kuidas vastava toetuse rahastamise eelarve suhtub nõuetele vastavate taotluste kogusummasse.

Kui toetust taotletakse suuremas summas, kui taotleja on vähese tähtsusega abina õigustatud saama, vähendatakse taotleja nõusolekul toetuse summat vähese tähtsusega abi lubatud ülemmäärani. Sel juhul rakendatakse § 12 lõikes 4 nimetatud proportsionaalset taotluse vähendamist. See tähendab, et esmalt arvutatakse välja kõigile taotlejatele toetussumma, arvestades taotlejate õigust saada vähese tähtsusega abi. Ent kui selgub, et taotluste kogusumma ületab taotlusvooruks eraldatud raha, vähendatakse kõigi taotluste summat proportsionaalselt. Seega võidakse toetuse summat vähendada kahel korral:

- 1) vähese tähtsusega abi kontrollimise käigus;
- 2) toetuste kogusumma korrigeerimise käigus.

Kui taotleja ei ole nõus toetuse summa vähendamise, teeb EIS taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Kui taotleja või taotlus ei vasta nõutele, teeb EIS taotluse rahuldamata jätmise otsuse ja teavitab otsusest taotlejat. Taotluse rahuldamata jätmise otsusesse märgitakse vähemalt järgmised andmed:

- 1) otsuse tegemise kuupäev ja tegija;
- 2) taotleja ärinimi, aadress ja registrikood;
- 3) projekti nimetus ja number;
- 4) otsuse põhjendus;
- 5) vaidlustamisviide.

4. peatükk.

Toetuse maksmise, aruandlus ning toetuse saaja ja EIS-i õigused ja kohustused

Eelnõu 4. peatükk sätestab toetuse väljamaksmise korra ning toetuse saaja ning EIS-i õigused ja kohustused ning toetuse tagastamise tingimused.

Eelnõu § 13 määrab, et toetus makstakse toetuse saajale välja kümne tööpäeva jooksul taotluse rahuldamise otsuse tegemisest. Toetus makstakse välja tagantjärele ja taotluse rahuldamise otsuses märgitud ajavahemiku eest.

Lisaks kehtestab paragrahv 13 järelaruandluse, mida taotleja peab täitma EIS nõudmisel kuni kolme aasta jooksul pärast toetuse saamist. Järelaruande küsimise eesmärk on hinnata toetuse mõju ettevõttes tehtavale TA-le, TA kulude ja TA-töötajate koosseisu muutusele. Järelaruande vormi kehtestab EIS ja avaldab selle oma veebilehel.

Eelnõu § 14 sätestab toetuse saaja õigused ja kohustused.

Toetuse saajal on õigus saada EIS-ilt teavet ja selgitusi toetuse kasutamise ja toetuse saaja kohustuste kohta. EIS peab toetuse taotlejale vajaduse korral selgitama õigusaktides sätestatud nõudeid ja kohustusi.

Toetuse saaja kohustub täitma eelnõus nimetatud tingimusi. Kohustus säilitada taotluse, toetuse ja projekti elluviimisega seonduvaid dokumente ja materjale kümme aastat taotluse rahuldamise otsuse tegemisest tuleneb vähese tähtsusega abi andmisest. Nimelt vähese tähtsusega abi käsitlevaid andmeid säilitatakse kümne aasta jooksul alates viimase abi andmise päevast ehk alates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Eelnõu § 15 sätestab EIS-i õigused ja kohustused.

EIS-il on õigus kontrollida toetuse saamise sihipärast kasutamist ja nõuda toetus osaliselt või täielikult tagasi, kui selgub, et toetuse saaja on esitanud ebaõigeid andmeid või selguvad asjaolud, mis seavad kahtluse alla toetuse nõuetekohase kasutamise. Samuti on EIS-il õigus maksukorralduse seaduse § 29 punkti 46 kohaselt õigus saada Maksu- ja Tolliametilt toetuse määramiseks vajalikke andmeid, et kontrollida toetuse saamise nõuetekohasust, sihipärast kasutamist ja kulude abikõlblikkust. EIS-i kohustused on loetletud § 15 lõikes 2.

Eelnõu § 16 sätestab toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise korra.

Eelnõus nimetatud juhtudel teeb EIS toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise otsuse, lähtudes kaalutusõigusest. Tagasinõudmise otsus tehakse riigiabi reeglites sätestatud tähtaja jooksul.

Toetuse saaja peab tagasi nõutud toetuse maksma tagasi 60 kalendripäeva jooksul otsuse kehtima hakkamise päevast. Kui riigiabi on antud ebaseaduslikult või seda on väärkasutatud, juhendatakse riigiabi tagasinõudmise konkurentsiseaduse §-s 42 sätestatust, kui Euroopa Liidu õigusest ei tulene teisiti.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega. Toetus on vähese tähtsusega abi, mille andmisel järgitakse VTA määrust, mille kohaselt loetakse üheks ettevõtjaks artikli 2 lõikes 2 nimetatud ettevõtjad. Abi kumuleerimise korral võetakse arvesse VTA määruse artiklis 5 sätestatut.

4. Määruse mõjud

Toetusega soovime ennekõike julgustada erasektorit tegema TA-d, seda tegevust soodustada ja suurendada erasektori tehtavaid kulutusi TA-sse. Arvestades, et enamik Eesti lähiriike on kehtestanud teadus- ja arendustegevusele maksusoodustusi, mõjutab meede positiivselt Eesti ettevõtete konkurentsivõimet ja aitab riiki meelitada välisinvesteeringuid.

Andes toetust TA-töötaja tulumaksust soodustame kõrge lisandväärtusega töökohtade loomist erasektoris ja suurendame Eesti teadlaste võimalusi asuda tööle erasektoris. Samuti võimaldab toetus meelitada ligi välistöötajaid, kuna paratamatult on Eestis inimesi vähem.

Toetuse andmine võimaldab korrastada Eesti teadus- ja arendustegevuse kohta tehtavat statistikat, kuna toetuse saaja on kohustatud täitma ja esitama Statistikaametile TA küsimustiku. Statistika korrastamine aitab parandada Eesti positsiooni rahvusvahelistes reitingutes ja see mõjutab positiivselt Eesti kuvandit ja konkurentsivõimet.

Piloodi tulemus peab andma lähteandmed, mille põhjal tehakse ettepanek erasektorit TA tegemisel edaspidi toetada, sh esitatakse maksusüsteemi võimalikud muudatused.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Toetuse elluviimise eest vastutab EIS. Eelnõu raames antavate toetuste eelarveks on toetuse rakendamise perioodil, aastatel 2024–2026 riigieelarvest kavandatud kuni kuus miljonit eurot aastast, seega on kogu piloodi maksumus 18 miljonit eurot. EIS-ile eraldatakse eelnõu rakendamiseks vajalik raha riigieelarvest MKM-i eelarve kaudu. Määruse rakendamisel laekub eeldatav tulu toetatavate ettevõtjate tehtud TA tulemusel loodud uute tehnoloogiate ja toodete müügi käibest ning kõrgepalgaliste TA-töötajate töökohtade loomiselt laekunud maksudelt.

6. Määruse jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi kaudu Rahandusministeeriumile ning Haridus- ja Teadusministeeriumile. Haridus- ja Teadusministeerium tähtajaks märkusi ei esitanud, Rahandusministeerium kooskõlastas märkustega. Rahandusministeeriumi märkustega esitati ka Maksu- ja Tolliameti kommentaarid. Lisaks saatsid oma arvamuse Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Tööandjate Keskliit ja Eesti Toiduainetööstuse Liit.

Lisa 1 Märkustega arvestamise tabel

Lisa 1 Märkustega arvestamise tabel

Märkuse/kommentaari esitaja	Arvestatud/mitte arvestatud
Rahandusministeerium	
1) Eelnõu kohaselt antakse ettevõtjale vähese tähtsusega abi. Juhime tähelepanu, et vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013 kehtib 2023. aasta lõpuni ning komisjonis on ettevalmistamisel määruse muudatused sh uued piirmäärad. Eelneva tõttu võib 2024. aasta alguses tekkida vajadus käesolevat eelnõu muuta.	Arvestatud. Eelnõus on arvestatud 01.01.2024 jõustunud vähese tähtsusega abi määrust.
2) Teiseks teeme ettepaneku tõsta eelnõu § 8 lõike 2 punktid 6 ja 7 ning lõiked 3 ja 4 paragrahvi 3 „Toetuse suurus“. Paragrahvis 8 sätestatakse nõuded taotlejale, kuid meie ettepanekus nimetatud punktid ja lõigud käsitlevad VTA piirmäärasid ning kumuleerimistingimusi, mis seonduvad toetuse suurusega. Selline ülesehitus annab rakendajale toetuse taotlemise tingimustest selgema ülevaate. Varasemalt on eelnõude struktuur sarnane olnud.	Arvestatud. § 8 lõike 1 punktid 6 ja 7 ning lõiked 3 ja 4 tõstetud paragrahvi 7 „Toetuse suurus“
3) Meede on põhjendatud ja rahvusvaheliselt üsna laialt kasutusel ning tõenäoliselt positiivse mõjuga majanduslikule lisandväärtusele. Alustada tähtajalise pilootprojektiga, mille osas analüüsitakse toetusmeetme mõju, on igati õige lähenemine. Sedasorti meetmete mõju osas on üsna palju skepsist ja see aitaks positiivse tulemuse põhjal sellega jätkata ja võib-olla laiendada. Samuti, negatiivse tulemuse korral on lihtne lõpetada. Siiski võiks selgelt sõnastada kriteeriumid, mille põhjal meetme otstarbekust hinnatakse.	Arvestatud. Seletuskirja sissejuhatuses sõnastatud kriteeriumid, mille põhjal pilooti hinnatakse.
4) Meetme mõju kuni 6 miljonit eurot on aastane kulu või kogu piloodi kulu? Päris üheselt ei ole seletuskirjast aru saada.	Arvestatud. Meetme rakendamise seonduvad kulud on seletuskirjas täpsemalt selgitatud.
5) Eelnõu ja seletuskirja vahel on teatav ebakõla, mis puudutab toetuse suurust. Eelnõu §-i 7 kohaselt on toetus 5 % töötasult arvatud tulumaksust. Samas viidatakse eelnõus asjaolule, et võimalik on toetuse osaline väljamaksmine (ehk toetuse summa on väiksem kui 5% töötasult arvatud tulumaksust). Ka seletuskirjas viidatakse läbivalt, et toetuse summa on kuni 5 %. Täpsuse huvides võiks korrigeerida kas eelnõu või seletuskirja sõnastust, vältimaks võimalikke möödarääkimisi ja mitmeti tõlgendamist.	Arvestatud. Määruses ja seletuskirjas läbivalt täpsustatud, et tegu on maksimaalse toetuse protsendiga, kuna kui taotluste maht ületab taotlusvooru mahu, siis jagatakse toetus proportsionaalselt rahuldamisele kuuluvate taotluste vahel.
6) Eelnõu kohaselt on toetuse summa 5 % deklareeritud töötasult arvatud tulumaksust.	Mitte arvestatud.

<p>Teeme ettepaneku sõnastada eelnõus ja seletuskirjas läbivalt, et toetuse arvutamise aluseks on töötasult makstud tulumaks.</p>	<p>Maksu- ja Tolliameti tagasiside oli, et nemad ei saa teha väljavõtteid konkreetse töötaja eest tasutud tulumaksu kohta, mistõttu peame lähtuma deklareeritud töötasult arvutatud tulumaksust. §8 lõike 2 punkt 1 tagab, et töötasult tulumaks on ka makstud.</p>
<p>7) Eelnõu §-i 8 lg 2 kohaselt peab taotleja vastama mitmele tingimusele, sh ei tohi olla taotleja maksuvõlg riigile olla taotluse esitamise hetkel koos intressiga suurem kui 100 eurot. Teeme ettepaneku sõnastada see punkt ümber ja sätestada, et taotlejal ei tohi olla maksuvõlga. Hetke võimaldaks eelnõus olev sõnastus kvalifitseerida toetusele ettevõtjal, kellel tekib maksuvõlg hiljem, pärast toetuse taotlemise esitamist. Juhime tähelepanu asjaolule, et maksukorralduse seaduse (MKS) §-i 14 lg 5 kohaselt loetakse, et maksukohustuslasele väljastatakse maksuvõla puudumise tõend ka juhul, kui maksuvõlg on väiksem kui 100 eurot või kui maksuvõla tasumine on ajatatud. Seega puudub vajadus eraldi eelnõus sätestada, et maksuvõlg peaks jääma alla 100 euro.</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>§ 8 lõike 2 punkt 1 sõnastatud järgmiselt:</p> <p>„1) taotleja maksuvõlg koos intressiga ei tohi olla suurem kui 100 eurot või peab selle tasumine olema ajatatud ja maksed tähtaegselt tasutud;“</p> <p>Maksuvõlgnevusi saab kontrollida e-maksuameti/e-tolli kodulehelt, sh kuvatakse võlgnevus Äriregistris. Rakendusüksus ei küsi eraldi välja sellekohast tõendit, vaid teostab ise kontrolli avalike registrite vahendusel. Maksuvõla puudumisega arvestamise eesmärk on toetada taotlejat, kellel ei ole riigi ees olulist rahalist võlga.</p>
<p>8) Eelnõu §-i 13 kohaselt makstakse toetus välja, kui toetuse saaja on maksnud kinnipidamisele kuuluva tulumaksu. Teeme ettepaneku sõnastada see säte ümber ja seada tingimuseks, et toetuse saaja on maksnud kõik tööjõumaksud ja –maksed. Hetkel võib sõnastusest justkui välja lugeda, et oluline on vaid tulumaksu maksmise fakt, ent muud tööjõumaksud ja –maksed võib toetuse saaja jätta maksmata.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>§ 13 lõike 2 täpsustatud, et toetuse saaja peab olema tasunud kõik kinnipidamisele kuuluvad tööjõumaksud ja -maksed.</p>
<p>9) Eelnõu §-i 14 lg 2 kohaselt on toetuse saaja kohustatud säilitama taotlusega seotud dokumente 10 aastat. Seletuskirjas ei selgitata, miks on valitud sedavõrd pikk aeg. Raamatupidamise seaduse kohaselt tuleb dokumente säilitada 7 aastat. MKS-i kohaselt tuleb maksukohustuslasel säilitada dokumente, kui seadus ei sätesta teisiti, 7 aastat (MKS § 58). Teeme ettepaneku kaaluda, kas toetuse taotlemisega seotud dokumente on vajalik säilitada nii kaua või täiendada seletuskirja vastava selgitusega.</p>	<p>Selgitame.</p> <p>Vähese tähtsusega abi käsitlevaid andmeid säilitatakse kümne aasta jooksul alates viimase abi andmise päevast ehk alates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest. Seega tuleneb 10 aasta nõue vähese tähtsusega abi andmisest. Selgitus lisatud seletuskirja.</p>
<p>10) Peame oluliseks hinnata kooskõlastamisel oleva toetusega piloteeritava võimalike TA</p>	<p>Selgitame.</p>

töötjate värbamist soodustava maksumuudatusega (ettevõtete TA maksukrediit) kaasneda võivaid mõjusid ka regionaalarengule ja maapiirkondadele vastavalt Justiitsministeeriumi mõju hindamise metoodikale ja mõjude määratlemise kontrollküsimustikule (<https://www.just.ee/oigusloome-arendamine/hea-oigusloome-ja-normitehnika/oigustloovate-aktide-mojude-hindamine>). Eelkõige järgmiste 9. mõjuvaldkonna kontrollküsimuste puhul:

- Kas ja mil moel mõjutab eelnõu eri piirkondi erineval moel ettevõtete konkurentsivõime või tegevusvõimaluste osas?
- Kas ja mil moel mõjutab eelnõu eri piirkondi erineval moel inimeste tööturul osalemise, töökohtade valiku või tööalase arengu võimaluste osas?
- Kas eelnõu loob eeldused piirkondade vaheliste sotsiaalmajanduslike arenguerinevuste suurenemiseks/vähendamiseks või soodustab ettevõtluse koondumist kindlatesse piirkondadesse?

Toetuse eesmärk on piloteerida ettevõtte TA maksukrediiti, võttes aluseks TA-töötaja tööjõumaksu. TA maksukrediidi eesmärk pole ainult TA töötajate värbamise soodustamine vaid soodustada üldiselt ettevõtetes tehtavat TA-d. Seega ei piloteerita maksumuudatust, mis ainult soodustaks TA-töötajate värbamist vaid ettevõtete üldist TA-kulude tegemist.

2023. a avaldatud OSKA raport „Ettevõtlussektori uurimis- ja arendustöötajate tööjõu- ja oskuste vajadus“ toob selgelt välja, et TA-töötajate vähesus ettevõtlussektoris on üldine probleem ning ei ole kohapõhine probleem. Sarnaselt on ka üldine ettevõtete TA võimekus ja TA investeeringute vähesus üldine, mitte regionaalne probleem (TA tegevust käsitletakse klassikalise turutõrke probleemina). Seetõttu peab ka lahendus olema ennekõike üldine ning toetuse/maksustiimuli kujundamisel peab lähtuma ennekõike sellest, millist tegevust me tahame soodustada.

Oluline on ka märkida, et nii toetus kui võimalik maksustiimul lähtub ettevõtte juba tehtud TA-kuludest. Seega on toetuse sihtrühm ennekõike need ettevõtted, kes juba täna TA-tegevust teevad ja kus TA-töötajad töötavad. Teisalt ärgitab toetus neid ettevõtteid, kes täna veel TA-d ei tee või kellel TA-töötajaid pole, sellega alustama, kuid toetusest (või tulevane maksustiimulist) saavad ettevõtted abi siis, kui on ise esmase investeeringu teinud.

Teiste riikide kogemus toetab ka seda, et maksustiimulit rakendatakse regioonides ühtlaselt, erisusi tehakse pigem ettevõtete suuruse, ettevõtete tegevusvaldkondade või TA-tegevuste osas. Teiste riikide kogemuste põhjal võib kaudselt järeldada, et maksustiimuli mõju on suurim alustavatele ja väiksematele ettevõtetel ja soodustab kõrgemapalgaliste spetsialistide palkamist ennekõike vähem võimekamatel ettevõtetel.

	<p>Ülevaade teiste riikide kogemustest ning põhjendused, miks TA-tegevus on üldine turutõrge, on leitavad Rahandusministeeriumi uuringust „Erasektori teadus- ja arendustegevuse soodustamise analüüs“, millele seletuskirja sissejuhatuses viidatakse.</p>
<p>11) Palume anda hinnang, kas võimalikud TA töötajate värbamist soodustavad maksumuudatused võivad luua erinevatele piirkondadele erisuguseid eelduseid TA töötajate hoidmiseks või värbamiseks ettevõtetes ning milline mõju võib kaasneda ettevõtete konkurentsivõime muutustele ja lisandväärtusele ja kõrgelt kvalifitseeritud töökohtade võimalustele eri piirkondades. Samuti oleks oluline eelnevalt hinnata, kas piirkonniti ühetaolistel tingimustel maksumuudatused võivad parandada väljaspool suuremaid kasvukeskuseid tegutsevate ettevõtete teadus- ja arendustegevuse võimalusi, kus üldjuhul on teadus- ja arendustöötajate leidmine ja palkamine keerulisem. Või anda täiendava arengutõuke eelkõige suurema kasvukeskuste ja TA potentsiaaliga ettevõtlusele muude piirkondadega võrreldes ning sellega ettevõtluse regionaalseid arenguerinevusi hoopis süvendada, mille puhul tuleks kaaluda lahendusi muudatuste territoriaalse mõju tasakaalustamiseks. Peame vastava mõju hindamist regionaalarengule oluliseks, et toetusmeetme rakendamise käigus oleks võimalik vajalikku sisendinfot juba süsteemselt koguda.</p>	<p>Eelmises punktis selgitatud.</p>
<p>Maksu- ja Tolliamet</p>	
<p>1) Märkime, et Maksu- ja Tolliamet on varasemalt juhtinud Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse tähelepanu sellele, et tööandja halduskoormuse vähendamiseks on võimalik töötamise registris eeltäita taotlus töötajate andmetega, kuid eelnõus taotluse eeltäitmisest ei räägita. Töötamise registril olemas x-tee teenus, millega saab tööandjale töötamise kandeid eeltäita ja täiendavaid rahalisi kulutusi töötamise registri osas ei kaasneks. Teenuse kasutamiseks peab olema e-MTAs Pääsuõigustes antud volitus.</p>	<p>Selgitame Oleme varasemalt Maksu- ja Tolliametiga sellel teemal suhelnud ning selgitanud omapoolt, et see ei too kaasa tööandja jaoks lihtsamat lahendust kui töötajate registris ei ole eristatud TA töötajaid ning nende töötamise osakaalu TA tegevuse jaoks. Seega saaks üle x-tee (eeldusel, et e-toetuste keskkond seda võimaldab) vastu võtta kõik töötajate registri andmed ning ettevõtja peab taotlust esitades ikkagi lisama täiendavad andmed, sh kes on TA töötaja (kõigist töötajatest) ja millise osakaaluga on tehtud tööd TA tegevuse jaoks. Seetõttu oleme ka teenuse kasutamisest loobunud.</p>

<p>2) Eelnõu § 8 lõike 2 punkt 1 sätestab taotlejale nõude, et „/./ taotleja maksuvõlg riigile ei ole taotluse esitamise hetkel koos intressiga suurem kui 100 eurot või see on ajatatud; /./“. Selgitame, et x-tee kaudu seda nõuet kontrollida ei saaks, sest võlapuudumise kontrolli päringutest ei nähtu, mis taotleja deklaratsioonide ja võlgade seis taotluse esitamise hetkel oli. See on tingitud asjaolust, et süsteem ei fikseeri, milline oli võla ja esitamata deklaratsioonide seis mingil konkreetsel päeval, vaid see võtab arvesse kõik hilisemad sündmused, et kajastada hetkeseisu. See tähendab, et kui taotlust asutakse sisuliselt kontrollima teatud aja jooksul peale taotluse esitamist, siis ei ole võimalik enam päringu teel tuvastada, kas taotlejal oli tol hetkel tasumata või ajatamata maksuvõlg. Sellest tulenevalt võiksid eelnõu koostajad kaaluda antud kriteeriumi muutmist selliselt, et taotlejal ei tohiks hoopis otsuse tegemisel olla tasumata ega ajatamata maksuvõlga. Samuti teeksime eelnõu koostajatele ettepaneku sätestada taotlejale täiendav kohustus jagada Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusega oma maksukäitumise hinnangu infot, mille pinnalt võib olla paremini võimalik hinnata taotleja üldist maksukuulekust.</p>	<p>Selgitame. Määruse §11 lõike 2 alusel menetleb taotlusi Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus sh kontrollib taotleja ja taotluse vastavust määruses sätestatud nõutele pärast taotluse esitamist ühekordselt. Kui esineb maksuvõlg, annab EIS selle puuduse kõrvaldamiseks tähtaja.</p>
<p>3) Lisaks võiks kaaluda antud kriteeriumi täpsustamist selliselt, et maksuvõlg mitte ainult peab olema ajatatud, vaid et taotleja täidab ajatamisgraafikut ka korrektselt.</p>	<p>Arvestatud. § 8 lõike 2 punkt 1 sõnastatud on täiendatud.</p>
<p>4) Eelnõu § 8 lõike 2 punkti 2 osas, kuna majandusaasta täitmise kohustus on lisatud samasse punkti, kus maksudeklaratsioonide esitamise kohustus, siis juhime tähelepanu, et majandusaasta aruande esitamist Maksu- ja Tolliamet ei kontrolli – see info tuleb võtta äriregistrist.</p>	<p>Selgitame. Määruse §11 lõike 2 alusel menetleb taotlusi Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus sh kontrollib taotleja ja taotluse vastavust määruses sätestatud nõutele.</p>
<p>5) Eelnõu § 8 lõike 3 osas võiks seletuskirjas täpsustada, kes kontrollib ettevõtjate omavahelist seotust.</p>	<p>Selgitame. Määruse §11 lõike 2 alusel menetleb taotlusi Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus sh kontrollib taotleja ja taotluse vastavust määruses sätestatud nõutele.</p>
<p>6) Eelnõu § 8 lõige 5 sätestab nõude, et taotlejal peab olema sõlmitud tähtajatu tööleping TA-töötajaga, või siis peab olema leping, mis kehtib vähemalt 12 kuud lepingu sõlmimisest. Juhime tähelepanu sellele, et kui kehtiva töölepingu olemasolu soovitakse kontrollida töötamise</p>	<p>Arvestatud. Maksu- ja Tolliametiga vastava teenuse kasutamine läbi arutatud.</p>

<p>registrist, on see võimalus olemas. Kehtiva töölepingu olemasolu kontrollimiseks on töötamise registris olemas teenus, milles saab ette anda tööandja registrikoodi ja isikukoodi ning saab vastuseks kehtiva kande, kui see olemas on.</p>	
<p>7) Üldise kommentaarina võiks Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus pidada täiendavaid läbirääkimisi Maksu- ja Tolliametiga andmete vahetamise küsimuses. Maksu- ja Tolliameti poolt andmete edastamiseks võib olla vajadus luua tehnilise lahendusena x-tee kanalid, mille abil saaks edastada maksuvõla, esitamata deklaratsioonide ja maksude deklareerimise infot.</p>	<p>Selgitatud eelmiste punktide juures.</p>
<p>8) Määruse eelnõus võimalikke TSD x-tee teenuse arenduskulusid ja rahastamist ei mainita. Juhul, kui x-tee teenuste vastu huvi ei ole, sooviks Maksu- ja Tolliamet saada taotlusvoorus esitatud ettevõtjate nimekiri korruga peale taotlusvooru lõppemist (mitte iga taotluse osas üksikult). Nimekirja alusel teeks Maksu- ja Tolliamet ettevõtjatele vajaliku kontrolli ning edastaks andmed DHS kaudu.</p>	<p>Selgitame. Maksu- ja Tolliametiga on andmete vahetamine läbi räägitud ja põhimõtteline kokkulepe saavutatud. Maksu- ja Tolliametile esitakse ühe taotlusvooru esitatud ettevõtjate nimekiri korruga peale taotlusvooru lõppemist.</p>
<p>9) Märkime veel seda, et TSD-l ei ole täna sellist teenust, kus me tooksime välja isiku töötasu summa ja kinnipeetud tulumaksu. Üldiselt on need maksud kas kokku arvatud või siis eraldi maksuliikide lõikes välja toodud. Samuti on meil üldiselt summeeritud tööjõumaksud koos (töötasu, III samba sissemaks, haigushüvitis, juhatare liikme tasu jne).</p>	<p>Selgitame. Maksu- ja Tolliametiga on andmete vahetamine läbi räägitud ja põhimõtteline kokkulepe saavutatud. Vajalike andmete teenuse väljatöötamist rahastab Majanduse- ja Kommunikatsiooniministeerium.</p>
<p>10) Viimaks, juhime tähelepanu võimalikule probleemkohale võrdse kohtlemise osas. Toetust on võimalik ettevõttel taotleda, kui ta on vähemalt kolmel vahetult eelnenud kuul enne taotluse esitamist deklareerinud Maksu- ja Tolliametile TA-töötajale tehtud väljamaksetelt sotsiaalmaksu ja tulumaksu. Kui TA-töötaja on tööl olnud 2 kuud ja tasu saanud 2 kuu eest, siis ettevõtte selle isiku eest toetust ei saa. Kui nüüd TA-töötaja jätkab ettevõttes töötamist, siis järgmise toetuse saamise voorus (6-kuuline voor), saab ta taotleda järgneva 6 kuu töötasult toetust, aga eelmise vooru 2 kuu eest nn saamata toetust uude vooru ei lisata.</p>	<p>Selgitame. Taotlejate võrdse kohtlemise tagamiseks on plaanis toetus avada minimaalselt 3 kuud peale määruse jõustumist.</p>
<p>Eesti Kaubandus-Tööstuskoda</p>	
<p>1) Toetusmeetme suurus Eelnõu § 7 lõike 1 kohaselt on toetuse suurus toetuse saaja ühe teadus- ja arendustöötaja kohta viis protsenti toetataval perioodil teadus- ja arendustöötaja eest Maksu- ja Tolliametile</p>	<p>Arvestatud. Teadus- ja arendustöötaja toetus suurendati maksimaalselt 25 protsendini toetataval perioodil teadus- ja arendustöötaja eest</p>

<p>deklareeritud töötasult arvatud tulumaksust. Kaubanduskoda on saanud ettevõtjatel tagasisidet, et teadus- ja arendustöötaja toetusmeede on tervitatav ja vajalik, kuid eelnõus sätestatud viie protsendiline toetus Maksu- ja Tolliametile deklareeritud töötasult arvatud tulumaksust ei ole piisavalt suur, et olla ettevõtete jaoks reaalselt motiveeriv. Näiteks, kui ettevõttes on 5 teadus- ja arendustöötajat ning neist igatüüpe brutopalk on 5000 eurot, siis maksab ettevõtja neile brutopalka kokku 25 000 eurot. Sellest summast arvestatuna saab ettevõtja teadus- ja arendustöötajate toetust, mis on 5% töötasult arvestatud tulumaksust, kõigest 241 eurot 5 töötaja pealt ühes kuus. Kaubanduskoda leiab, et eelnõus sätestatud toetuse suurus ei ole ettevõtete jaoks reaalsuses piisavalt motiveeriv ning toetusmeetme suurus võiks olla vähemalt 20% teadus- ja arendustöötaja tulumaksust.</p> <p>Kaubanduskoda teeb ettepaneku, et teadus- ja arendustöötaja toetus peaks olema vähemalt 20% toetataval perioodil teadus- ja arendustöötaja eest Maksu- ja Tolliametile deklareeritud töötasult arvatud tulumaksust.</p>	<p>Maksu- ja Tolliametile deklareeritud töötasult arvatud tulumaksust.</p>
<p>2) Teadus- ja arendustöötaja kvalifikatsioon</p> <p>Eelnõu kohaselt on teadus- ja arendustöötajateks teadlased, insenerid ja tehnikud. Teadlane ja insener on eelnõu § 3 lõike 3 kohaselt teaduskraadi või kõrgharidusega isik, kes elukutselisena tegeleb alus- ja rakendusuringutega või teeb katse- ja arendustöid uute teadmiste, toodete, protsesside, meetodite ja süsteemide loomiseks. Tehnik on eelnõu § 3 lõike 4 kohaselt aga teadus- ja arendustööga seotud isik, kellel on kutsetunnistus valdkonnas, milles ta töötab teadlase või inseneri juhtimisel. Kuigi eelnõuga on sätestatud nõuded teadus- ja arendustöötajale, siis puuduvad kontrollimeetmed, mille alusel tehakse kindlaks, et isik on ka reaalselt teadus- ja arendustöötaja.</p> <p>Kaubanduskoda palub eelnõu koostajatel selgitada, kuidas on võimalik praktikas kontrollida, et teadus- ja arendustöötaja on tõepoolest teadus- ja arendustöötaja ning vastab eelnõus sätestatud nõuetele. Seega palume täpsustada, kas ja kuidas on võimalik</p>	<p>Selgitame.</p> <p>TA-töötaja defineerimisel on lähtutud OECD Oslo käsiraamatust, mida kasutatakse rahvusvahelise statistika koostamiseks sh kasutab seda Statistikaamet statistikatöö koodiga 21701 „Teadus- ja arendustegevus“ läbiviimisel. Sarnaselt Statistikaametile ei ole plaanis iga taotleja puhul eraldi kontrollida, kas TA-töötajal on vastav kvalifikatsioon või kas TA-töötaja viib läbi TA-tegevust. Küll on aga Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtautusel õigus viia läbi pistelist kontrolli, mille käigus kontrollida, kas taotluses esitatud andmed vastavad määruse tingimustele. Õigete andmete esitamise kohustus on taotlejal, juhul kui pistelise kontrolli käigus selgub, et taotleja on esitanud valeandmeid, küsitakse toetus tagasi. Täiendav kontroll on toetuse saaja kohustus esitada TA-kulud Statistikaametile, kasutades selleks statistikatööd „Teadus- ja arendustegevus“.</p>

toetusmeetme väärkasutamise riski maandada.	
<p>3) Seos teiste toetustega</p> <p>Ettevõtja seisukohalt on oluline, et loodava toetusmeetme kasutamisel ei välistaks see ettevõtte võimalusi saada ja taotleda teisi tulevasi toetusmeetmeid, mis on suunatud teadus- ja arendustöötaja tegevuse või ettevõtte teadus- ja arendustegevuse toetamiseks. Seega leiab Kaubanduskoda, et tulevaste teadus- ja arendustöötajate ja teadus- ja arendustegevuse toetuste puhul ei tohi välistada toetuste saajate hulgast neid ettevõtjaid, kes hakkavad saava praeguse eelnõuga kavandatud toetust.</p> <p>Kaubanduskoda rõhutab, et loodav toetusmeede ei tohi välistada teisi praegusi ega tulevasi toetusi, mis on suunatud teadus- ja arendustegevuse või teadus- ja arendustöötaja tegevuse toetamiseks.</p>	<p>Selgitame.</p> <p>TA-töötaja toetuse saamine ei välista teiste toetuste taotlemist ja toetuse saamist.</p>
Eesti Toiduainetööstuse Liit	
<p>1) Eelnõu negatiivse poole pealt juhime tähelepanu sellele, et “Toetuse suurus toetuse saaja ühe TA-töötaja kohta on viis protsenti toetataval perioodil TA-töötaja eest Maksu- ja Tolliametile deklareeritud töötasult arvatud tulumaksust” (umbes 1% brutotöötasust) on ilmselt liiga väike, et see toimiks ettevõtete jaoks reaalse motivaatorina. Aruteludes on kaalutud ju maksuerisuse suuruseks kas 100%, 50% või 25% TA töötajate tulumaksust.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>2) Ettevõtetele tuleb kindlasti väga selgelt kommunikeerida, et meetme kvalifitseerumisnõudeks: “§ 8 (2), 10) on esitanud taotlemisele eelnenud aastal või on kohustatud esitama taotluse esitamise aastal Statistikaametile andmed TA kulude kohta;”. Paljud ettevõtted pole ilmselt tuttavad TA kulude arvestuse metoodikaga ega teadlikud vastava aruandluse kohustusest.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Toetusega seotud kommunikatsiooni toome eraldi selle nõude välja.</p>
Eesti Töandjate Keskliit	
<p>1) Toetuse määr pole piisav. Eelnõu kohaselt on plaanis toetada teadlase palkamist 5% ulatuses tema palgalt makstavast tulumaksust, ehk ca 1% brutopalgast. Mitmete töandjate kinnitusel ei ole 1% brutopalgast piisav stiimul, et efekti omada. Varasemate arutelude põhjal võiks toetuse määraks olla pigem minimaalselt 25-50% töötaja tulumaksust.</p>	<p>Arvestatud.</p>

<p>2) Kahtleme, kas toetuse sidumine statistikaaruande esitamisega on proportsionaalne. Meile teadaolevalt on ettevõtete teadus- ja arendustegevuse statistikaaruande koostamine nii ajamahukas, et selle kulud võivad oluliselt ületada toetuse määra. Kui andmete esitamine siiski jääb toetuse eelduseks, tuleb statistikakogumist edaspidi oluliselt lihtsustada või automatiseerida, mille ühe võimalusena näeme andmete kogumist väiksemas mahus läbi majandusaasta aruande.</p>	<p>Selgitame.</p> <p>Toetuse üheks eesmärgiks on TA-ga seotud statistika parendamine. Arvestades, et toetuse taotlemine ei nõu täiendavat kulu, siis toetuse määr peaks olema piisav motivatsioon neile ettevõtetele, kes varasemalt statistika esitamise kohustust pole täinud. Statistika esitamise nõu on ka vahend, kuidas vähendada võimalikku toetuse väärkasutamist, sest TA-töötajate palkamisega peab ettevõttel kaasnema ka TA-kulud.</p> <p>Nõustume, et statistika kogumine võiks tulevikus olla automaatsem ning kindlasti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt proovime antud teemat pildis hoida.</p>
--	--